



Ajuntament de l'Eliana

Plaça del País Valencià, 3 T 96 275 80 30  
46183 l'Eliana (Valencia) F 96 274 37 13 [www.leliana.es](http://www.leliana.es)

## **MOCIÓ DE L'EQUIP DE GOVERN PER AL RECONeixEMENT INSTITUCIONAL DE LA PRIMERA REGIDORA AL MUNICIPI DE L'ELIANA DOLORES MARIMÓN NAVARRO**

Dolores Marimón Navarro entrà en la història el 18 de juliol de 1938 al convertir-se en la primera regidora de l'Ajuntament de l'Eliana. Va ser durant la breu primera etapa del nostre poble com municipi independent entre el 19 de juliol de 1937 i finals de març de 1939, en plena Guerra Civil.

Va ser la única regidora de l'anarquista Confederació Nacional del Treball (CNT) durant els últims huit mesos de la segona corporació d'aquell efímer Consell Municipal republicà.

El primer Ajuntament de l'Eliana, que es va constituir el 19 de juliol de 1937, estava integrat per 7 regidors: un d'Izquierda Republicana (IR), Ricardo Llopis Quinto, que va ser elegit alcalde per sis vots a favor i un en blanc; dos de la CNT, dos de la UGT i dos del Partit Comunista (PC). Tots ells homes.

Els regidors no van ser elegits per vot directe, sinó que van ser proposats pels partits segons els resultats obtinguts en l'Eliana durant les eleccions generals de febrer de 1936, on a l'igual que en la resta de la província de València la coalició d'esquerres del Front Popular integrada, entre altres partits, per IR i el PC, va obtenir una ampla majoria.

La UGT i la CNT, que encara que no s'havien presentat a les eleccions, amb milers d'afiliats, tingueren un paper protagonista als comitès revolucionaris locals que ocuparen el poder municipal a l'estiu de 1936 després del col·lapse de l'Administració republicana provocat pel colp d'Estat del 18 de juliol de 1936 que desencadenà la Guerra Civil.

Aquella primera corporació de l'Eliana va durar molt poc. Primer el nomenament a files dels seus regidors més joves, com ara Custodi Sancho Sancho (CNT) i d'altres, com també la dimissió "irrevocable" el 3 d'abril de 1938 com alcalde i regidor de Ricardo Llopis Quinto (IR), i del secretari municipal, van reduir el ple municipal fins a la falta de quòrum.

Els fets d'esta primera crisi de govern municipal hui en dia encara son desconeguts, però per la lectura del llibre d'actes es detecta un enfrontament entre l'alcalde i el regidor comunista Ricardo Sancho Sancho per la no inclusió en l'acta de la sessió anterior de una denuncia presentada per un veí.

En la mermada corporació resultant d'esta crisi de govern es nomenat alcalde accidental Francisco Llopis Aleixandre (UGT). Però, després de quatre mesos els set regidors



## Ajuntament de l'Eliana

inicials, per dimissions i la mobilització militar, es veuen reduïts a només tres: a més de l'alcalde accidental i els regidors Ramón Miguel Navarro (UGT) i Antonio Rubio Espinosa (CNT).

En aquest punt el Governador Civil intervé i ordena constituir una nova corporació de 7 regidors en una sessió extraordinària celebrada el 18 de juliol de 1938 baix la presidència d'un agent del governador. La nova corporació tindrà dos regidors d'IR, entre ells Ricardo Llopis Quinto que torna a l'ajuntament, dos del PC, dos d'UGT i un sols de la CNT, Dolores Marimón Navarro.

La participació de Dolores Marimón Navarro en la sessió constituent del nou ajuntament és notable, ja que com el membre més jove de tota la corporació predideix la mesa d'edat junt al delegat del governador. En la votació és escollit alcalde per majoria absoluta Ricardo Llopis Quinto.

El pas donat per Dolores Marimón Navarro és d'un significat històric important si es valora des de la perspectiva actual:

En primer lloc perquè l'Eliana no tornà a tindre ninguna regidora més fins 45 anys després, quan en les segones eleccions municipals de la Democràcia al 1983, Júlia Hernández Perpinyà va ser elegida regidora pel PSPV-PSOE. Ni en les set corporacions municipals que governaren l'Ajuntament de l'Eliana des de la seua segona i definitiva independència el 23 de febrer de 1959, ni tampoc en el primer ajuntament de la Democràcia (1979-1983) va haver-hi cap dona.

En segon lloc perquè, malgrat durant la II República la dona començava a respirar un aire de llibertat mai vist en la història d'Espanya amb l'obtenció del dret a votar (1934) i la seua entrada en territoris que tenia quasi vedats fins aleshores com ara la universitat, en l'àmbit rural com era aquella Eliana dels anys 30 del passat segle era un fet extraordinari que una dona fora regidora.

En tercer lloc, perquè va ser regidora per la CNT. En aquell moment de la Guerra Civil, els anarquistes i el seu somni revolucionari ja havien perdut el seu pols amb el PC, defensor d'un Estat fort centrat en l'esforç bèlic. A la dificultat de ser dona i jove, es sumava doncs la de pertanyer a una formació arraconada que, fins i tot, entre la primera i segona corporació municipal de l'Eliana se li havia restat un regidor quedant en franca minoria.

Així, Dolores Marimón, va ser totalment marginada no sols dels càrrecs municipals (primer tinent d'alcalde, síndic i delegat d'abastos) així com de la presidència de les cinc comissions municipals (Governació, Hisenda, Obres públiques i Sanitat, Polícia rural i Agricultura, Abastos i Assistència Social), que es repartiren IR, UGT i PC. Només va poder entrar com a vocal en la Comissió de Governació.

En quart lloc, perquè Dolores Marimón va pendre una decisió valenta en entrar en l'Ajuntament al juliol de 1938, quan la Guerra Civil ja estava francament decantada a favor dels sublevats. El govern republicà pocs dies després, el 25 de juliol, llançaria l'ofensiva de l'Ebre en un intent desesperat d'aturar l'avanç de les forces de Franco. Cal tenir present que en acabar la Guerra Civil la majoria de regidors dels comitès i consells municipals republicans de la comarca



**Ajuntament de l'Elia**

Plaça del País Valencià, 3 T 96 275 80 30  
46183 l'Elia (Valencia) F 96 274 37 13 [www.lelia.es](http://www.lelia.es)

del Camp de Túria van ser afussellats o comdenats a elevades penes de pressó pels tribunals militars de la dictadura.

#### **ACORDS:**

**PRIMER :** Que L'Ajuntament de L'Elia li done el nom de Dolores Marimón Navarro a la sala de comissions de L'Ajuntament del nostre municipi per ser la primera regidora en la Història de L'Elia